

Karar Sayısı : 2018/11788

24 Aralık 2017 tarihinde Hartum’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 20/4/2018 tarihli ve 13700697 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’na 14/5/2018 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM

Başbakan

B. BOZDAĞ

Başbakan Yardımcısı

N. AĞBAL

Başbakan Yardımcısı V.

F. IŞIK

Başbakan Yardımcısı

R. AKDAĞ

Başbakan Yardımcısı

H. ÇAVUŞOĞLU

Başbakan Yardımcısı

A. ARSLAN

Adalet Bakanı V.

F. B. SAYAN KAYA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

M. ÖZHASEKİ

Avrupa Birliği Bakanı V.

F. ÖZLÜ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

J. SARİEROĞLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. ÖZHASEKİ

Çevre ve Şehircilik Bakanı

L. ELVAN

Dışişleri Bakanı V.

F. ÖZLÜ

Ekonomi Bakanı V.

F. B. SAYAN KAYA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı V.

O. A. BAK

Gençlik ve Spor Bakanı

A. E. FAKİBABA

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

O. A. BAK

İçişleri Bakanı V.

L. ELVAN

Kalkınma Bakanı

İ. YILMAZ

Kültür ve Turizm Bakanı V.

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

İ. YILMAZ

Millî Eğitim Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Millî Savunma Bakanı V.

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

A. DEMİRCAN

Sağlık Bakanı

A. ARSLAN

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
SUDAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti;

İki ülke arasındaki dostane ilişkileri ve stratejik ortaklığı güçlendirme ve çevre alanında işbirliğini geliştirme yolundaki isteklerini ifade ederek,

Bugünkü ve gelecek nesillerin refahı açısından, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının çevrenin korunmasında ve iyileştirilmesindeki önemini kabul ederek,

Özellikle; yoksulluğun ortadan kaldırılması, sürdürülebilir geçim kaynakları ve çevresel sürdürülebilirlik amaçları gibi uluslararası alanda mutabık kalınmış kalkınma hedeflerinin teşvik edilmesine ve bu hedeflere ulaşılmasına yönelik ortak çabaların önemini kabul ederek,

Böyle bir işbirliğinin; Tarafların ortak çıkarlarına hizmet edeceğini ve ekonomik ve sosyal kalkınmalarına katkıda bulunacağını dikkate alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

Ekosistemin korunması ve kullanılmasına yönelik dengeli bir yaklaşım ile kirliliğin azaltılması ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması için, Taraflar; hakkaniyet, fayda ve mütakabiliyet esasına dayanarak, bilgi, deneyim, en iyi uygulamalar ve teknoloji paylaşımıyla işbirliği yapar.

Madde 2

Taraflar aşağıda belirtilen konularda işbirliği yapar:

Cevre Yönetimi

- 1) Entegre atık yönetimi,
(Sanayiden kaynaklanan tehlikeli ve tehlikesiz atık, belediye atığı, ambalaj atığı, tıbbi atık, tarım atığı, atık bertaraf tesislerinin projelendirilmesi, yapımı ve işletilmesi),
- 2) Entegre atık su yönetimi,
- 3) Deniz ve kıyı çevresinin kirlilikten korunması,
- 4) Hava kalitesi yönetimi,
(Isıtma, sanayi ve ulaşımdan kaynaklanan hava kirliliği ve hava kalitesini izleme),
- 5) Uzun menzilli sınır ötesi hava kirliliği ve toz taşınımı,
- 6) Çevresel gürültü yönetimi,
- 7) İklim değişikliği,
(Adaptasyon, azaltım, raporlama, emisyon ticareti),
- 8) Yeşil ekonomi,
- 9) Kimyasalların yönetimi,
- 10) Büyük endüstriyel kazalar için potansiyel risklerin belirlenmesi, tehlikeli maddelerin sıçramasının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması,

Temiz Üretim ve Sürdürülebilir Tüketim

- 11) Atık suyun geri kazanımı teknolojileri,
- 12) Entegre kirlilik önleme ve kontrolü, mevcut en iyi teknikler,

Çevresel Uygunluk Zinciri

- 13) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) ve stratejik çevresel değerlendirme,
- 14) Çevre izin ve lisans işlemleri,
- 15) Çevre denetimi,
- 16) Halkın katılımı
- 17) Çevre izleme ve ölçüm yöntemleri,
(Baca gazı kirleticilerini ve atık su arıtma tesislerinin tahliyelerini denetleme),

Biyolojik Çeşitlilik ve Korunan Alanlar

- 18) Korunan alanlarda biyolojik çeşitliliğin korunmasının teşvik edilmesi,
- 19) Korunan alanların yönetimi ve bu alanlarda eko-turizmin geliştirilmesi ve uygulanması,

Çevre Bilgi Sistemleri

- 20) Elektronik çevre uygulamaları,
(e-ÇED, e-izin / e-lisans, e-denetim, e-yeterlik, atık yönetimi uygulaması ve diğer çevre bilgi sistemleri),
- 21) Çevre durumu raporları,
- 22) Çevresel coğrafi bilgi sistemlerinin geliştirilmesi,

Kapasite Geliştirme

- 23) Çevre eğitimi ve kamu bilincinin artırılması,
- 24) Çevre kurumlarının kapasitesinin artırılması.

Madde 3

Taraflar, 2. maddede belirtilen konularda aşağıdaki yollarla işbirliği yapar :

- 1) Eğitim programları, toplantı, konferans ve sempozyumlar düzenleme,
- 2) Bilimsel ve teknik ziyaret programları düzenleme,
- 3) Araştırmacı, danışman, uzman ve hükümet dışı kuruluş üyelerinin ve temsilcilerinin karşılıklı ziyaretlerini düzenleme,
- 4) Araştırma, gelişme ve uygulama faaliyetleri üzerine bilgi, uzmanlık ve belge değişimi,

5) Proje geliştirme.

Madde 4

Taraflar, kendi ulusal mevzuatları ile taraf oldukları ilgili Uluslararası Anlaşmalar için tahsis edilmiş olan mali kaynaklar çerçevesinde işbirliği yapar .

Taraflar; uzlaşılan alanlarda uzman değişimi yapar ve ulaşım, iase ve ibate masrafları gönderen Tarafça karşılanır .

Madde 5

Taraflar, hükümet kurumlarını, akademik kurumları, özel sektörü ve hükümet dışı kuruluşları, bu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliği faaliyetlerine katılmaları için davet edebilir.

Madde 6

Taraflar; bu Mutabakat Zaptı 'nın uygulanması amacıyla, aşağıda belirtilen kurumları yetkili makam olarak tayin eder:

- 1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,
- 2) Sudan Cumhuriyeti Hükümeti adına: Çevre ve Şehir Planlanması Bakanlığı

Madde 7

Yürürlüğe girişinin ardından, bu Mutabakat Zaptı çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerinin, etkili şekilde uygulanmasının sağlanması için, Taraflarca; bir Ortak Komite kurulur ve söz konusu Komite aşağıdaki şekilde çalıştırılır:

- 1) Her bir Taraf, bu Mutabakat Zaptı'nda yazılı işbirliği alanlarının yönetiminden sorumlu olacak bir Ulusal Koordinatörü, bu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesinin ardından 3 (üç) ay içinde tayin eder.

Ulusal Koordinatörler en az Daire Başkanı düzeyinde olacaktır.

Her bir Taraf; diğerine, tayin ettiği Ulusal Koordinatörünün ismini bildirir.

- 2) Ulusal Koordinatörler, bu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesinde yazılı işbirliği alanları hakkında Ortak Çalışma Programlarının yapılması için işbirliğinde bulunur.

- 3) Ulusal Koordinatörler, işbirliği alanlarının görüşüleceği tarihleri belirler, karşılıklı mutabık kalınacak tarihlerde düzenlenebilecek Ortak Komite Toplantıları'na eşbaşkanlık yapar ve Ortak Komite tarafından alınacak tavsiyelerin uygulanmasını izler.
- 4) Ortak Komite Toplantıları; değişimli olarak, yılda bir defa, Türkiye'de ve Sudan'da yapılır.

Madde 8

Taraflar; ulusal mevzuatlarına uygun olarak; işbirliği sonuçlarını, karşılıklı yazılı rızaları da alınarak, üçüncü Taraflar ile paylaşmak için anlaşabilir.

Madde 9

Bu Mutabakat Zaptı'nda yer alan hiçbir husus; Tarafların, taraf olduğu diğer Uluslararası Anlaşmalar kapsamındaki mevcut haklarını ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

Taraflar, ilgili ulusal mevzuatlarına ve taraf oldukları Uluslararası Antlaşmalara uygun olarak, bu Mutabakat Zaptı çerçevesinde transfer edilen veya oluşturulan fikri mülkiyet haklarının etkili korunmasını temin eder.

Bu Mutabakat Zaptı'nın amaçları bakımından "fikri mülkiyet"; 14 Temmuz 1967 tarihinde, Stokholm'de imzalanan "Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Sözleşme'nin 2. maddesinde kayıtlı anlamına gelir.

Madde 11

Bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasında müzakereler yolu ile dostça çözülür .

Madde 12

Bu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızaları ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Mutabakat Zaptı'nın 13. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen usule göre yürürlüğe girer.

Madde 13

Bu Mutabakat Zaptı; Tarafların; bu Mutabakat Zaptı 'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını, birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girer .

Bu Mutabakat Zaptı; bir (1) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri, diğer Tarafa; Mutabakat Zaptı 'nı sona erdirmeye niyetini yürürlük süresi dolmadan en az 6 (altı) ay önce, diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği sürece, 1'er (birer) yıllık süreler halinde, kendiliğinden uzatılır .

Her bir Taraf, diğer Tarafa; diplomatik yollarla yazılı olarak bildirerek, bu Mutabakat Zaptı'nı herhangi bir zamanda sona erdirmeye hakkına sahiptir. Bu durumda, bu Mutabakat Zaptı; yazılı bildirim alındığı tarihten 3 (üç) ay sonra sona erer .

Taraflar aksi bir anlaşmaya varmadıkça, bu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi; Mutabakat Zaptı gereğince üzerinde anlaşmaya varılan ve sona ermesi öncesinde başlatılan projelerin ve faaliyetlerin geçerliliğini ve uygulanmasını, bunlar tamamlanana kadar etkilemez .

Bu Mutabakat Zaptı; Hartum'da, 24 Aralık 2017 tarihinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinin her birinden 2'ser (ikişer) asıl nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

Yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

SUDAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Ahmet ARSLAN
Ulaştırma, Denizcilik ve
Haberleşme Bakanı

Hassan Abdulgadir HILAL
Çevre, Doğal Kaynaklar ve Kentsel Kalkınma
Bakanı

مذكرة تفاهم بين حكومة جمهورية تركيا

وحكومة جمهورية السودان

في مجال البيئة

إن حكومة جمهورية تركيا وحكومة جمهورية السودان ، وبشار إليهما معاً بـ "الطرفان" إذ يرغباً في تقوية علاقات الصداقة والشراكة الإستراتيجية بين البلدين وتنمية آفاق التعاون بين البلدين في مجال البيئة وتطويرها.

ولإدراكهما أهمية نهج التنمية المبذولة في حماية البيئة وتحسينها لمصلحة ورفاهية الأجيال الحالية والقادمة.

ولإدراكهما أهمية جهود التعاون المبذولة لتعزيز أهداف التنمية المتفق عليها دولياً وتحقيقها، خصوصاً أهداف محاربة الفقر، وتحقيق أسباب العيش الآمن وإستدامة البيئة المعافاة.

ونظراً لأن الحكومتين تدركان أن مثل هذا التعاون يخدم المصالح المشتركة للطرفين، ويسهم في تعزيز التنمية في المجال الإقتصادي والإجتماعي.

عليه فقد إتفق الطرفان على ما يلي:

المادة (1)

لتخفيض معدلات التلوث وتحقيق إستدامة البيئة المعافاة، مع إتباع نهج متوازن لحماية الأنظمة البيئية، فقد إتفق الطرفان على التعاون في مجال تبادل المعرفة والخبرات وأفضل الممارسات والتكنولوجيا على أساس المساواة والمنفعة المتبادلة.

المادة (2)

مجالات التعاون

الإدارة البيئية

إتفق الطرفان على التعاون في الأمور التالية:

- 1- الإدارة البيئية المتكاملة لما يلي: (النفائات البلدية وتغليف النفائات والنفائات الطبية والنفائات الزراعية والنفائات الخطرة وغير الخطرة الناتجة عن الصناعة والمشروعات والإنشاءات وذلك الناتجة عن تشغيل مرافق التخلص من النفائات).
- 2- وضع نظام إدارة نفائات المياه المتكاملة.
- 3- أنشطة حماية البيئة البحرية من التلوث.
- 4- إدارة نوعية الهواء.
- (تلوث الهواء بسبب عمليات التسخين المنزلية والصناعية والناتجة من وسائل النقل ومرافق خاصة الهواء).
- 5- تلوث الهواء الممتد عبر الحدود ونقل الأتربة الممتدة الأجل.
- 6- إدارة التلوث الضوضائي.
- 7- إدارة التغير المناخي.
- (تكيف البيئة وتخفيض الأثر الضارة إلى الحد الأدنى ورفع التقارير وتبادل حقوق إطلاق الانبعاثات).
- 8- الإقتصاد الأخضر.
- 9- إدارة الكيماويات.
- 10- التعرف على المصانع والمنشآت التي تتسبب في المخاطر الأמידة المؤدية للحوادث الصناعية الطويلة وتحديدتها ومع حدوث مثل تلك الحوادث والتي تؤدي إلى إنسكاب المواد الخطرة والتقليل من تأثيرها عن حدوثها.

الإنتاج النظيف والإستهلاك المستدام عبر استخدام:

- 11- تقنيات تدوير مياه الصرف.
- 12- الوسائل المتكاملة لمنع التلوث والسيطرة عليه واستخدام أحدث التقنيات وأفضلها لمكافحة.

سلسلة الإلتزام بمعايير توفير البيئة الصحية السليمة.

- 13- تقييم التأثير البيئي.
- 14- إجراءات التصاريح والترخيصات البيئية.
- 15- المراجعة البيئية.
- 16- طرق المراقبة والقياسات البيئية (مراقبة ملوثات غازات المداخن وتصريف مرافق معالجة مياه الصرف).

المناطق المحمية:

- 17- تعزيز حفظ التنوع الحيوي في المناطق المحمية.
- 18- إدارة المناطق المحمية وتطوير أنشطة السياحة الإقتصادية والإرتقاء بما في تلك المناطق.

أنظمة المعلومات البيئية:

- 19- التطبيقات البيئية الإلكترونية.
(معلومات الطاقة الإلكترونية والتصاريح الإلكترونية والتأهيل الإلكتروني وتطبيقات إدارة النفايات وأنظمة المعلومات الأخرى المتعلقة بمعلومات البيئة).
- 20- تقارير الوضع البيئي.
- 21- تطوير أنظمة المعلومات الجغرافية المتعلقة بالبيئة.

بناء القدرات:

- 22- التربية والتعليم في مجال البيئة ورفع مستوى الوعي العام بتأثيراتها الإيجابية والسلبية.
- 23- الإرتقاء بمقدرات المؤسسات المعنية بالبيئة.

المادة 3

يتعهد الطرفان بالتعاون بشأن المواضيع المبينة بالمادة (2) من خلال ما يلي:

- 1- تنظيم البرامج التدريبية والإجتماعات والمؤتمرات والندوات.
- 2- تنظيم برامج الزيارات العلمية والفنية.
- 3- تنظيم الزيارات المتبادلة للباحثين والإستشاريين والخبراء وأعضاء وممثلي المنظمات غير الحكومية.
- 4- تبادل المعلومات والمعرفة والوثائق المتعلقة بالأبحاث والتطورات وأنشطة التنفيذ.
- 5- تطوير المشروعات.

المادة (4)

يلتزم الطرفان بالتعاون في إطار المشروعات الوطنية لكل طرف تخصيص المصادر المالية فيما يتعلق بالإتفاقيات الدولية ذات الصلة التي يكونا طرفاً فيها.

يلتزم الطرفان بتبادل الفنيين في المجالات المتفق عليها على أن يتحمل الطرف الذي يقوم بإرسال الفنيين مصاريف السفر والوجبات والسكن.

المادة (5)

يجوز للطرفين توجيه الدعوة لمؤسسات حكومية وأكاديمية والقطاعات ذات الصلة والمنظمات غير الحكومية للمشاركة في أنشطة التعاون الواردة في سياق هذه المذكرة.

المادة (6)

يخصص الطرفان المؤسسات الأتي ذكرها بصفتها الجهات المختصة لغرض تنفيذ " مذكرة التفاهم الحالية".

- 1- وزارة البيئة وتطوير المدن عن حكومة جمهورية تركيا.
- 2- وزارة البيئة والموارد الطبيعية والتنمية العمرانية نيابة عن حكومة جمهورية السودان.

المادة (7)

عند تنفيذ "مذكرة التفاهم" هذه وبدء سريانها والعمل بها ولضمان التنفيذ السلمي لأنشطة التعاون ومن خلال إطار " مذكرة التفاهم" هذه، تشكل لجنة مشتركة من "الطرفين" كما يلي:

- 1- يخصص كل طرف منسقا وطنيا ليكون مسؤولاً عن إدارة الجوانب المتعلقة بالتعاون وذلك خلال فترة 3 (ثلاثة) أشهر من تاريخ سريان "مذكرة التفاهم" هذه.

يجب أن يكون "المنسق الوطني" بمستوى رئيس إدارة على أقل تقدير.

يجب على كل طرف إخطار الطرف الآخر باسم "المنسق الوطني" الذي تم تخصيصه.

- 2- يجب على "المنسقين الوطنيين" التعاون لصياغة "برامج العمل المشترك في الجوانب المتعلقة بالتعاون.
- 3- يجب على "المنسقين الوطنيين" تولي الرئاسة المشتركة لإجتماعات "اللجنة المشتركة" التي قد تعقد في تواريخ متفق في تواريخ متفق عليها بين الطرفين لمناقشة الجوانب المتعلقة بالتعاون وأن يراقبا تنفيذ التوصيات التي تضعها اللجنة المشتركة.
- 4- يجب أن تلتئم إجتماعات "اللجنة المشتركة" مرة كل سنة بكل من تركيا والسودان بالتناوب.

المادة (8)

يجوز للطرفين عن طريق الموافقة الخطية للطرفين الاتفاق على تقاسم نتائج تعاونهما مع أطراف ثالثة طبقاً للتشريعات الوطنية لكل بلد.

المادة (9)

يجب أن لا يفسر أى نص ب "مذكرة" هذه بأنه يؤثر بأي وجه من الأوجه على الحقوق والالتزامات الحالية للطرفين بموجب إتفاقيات دولية أخرى يكون الطرفان ملتزمين بها.

المادة (10)

يجب أن يضمن الطرفان "جمهورية تركيا" و "جمهورية السودان" وطبقاً للتشريعات الوطنية لكل منهما وللاتفاقيات الدولية التي يكونا طرفا بها حماية حقوق الملكية الفكرية التي يتم نقلها أو إنشاؤها بموجب "مذكرة التفاهم" الحالية.

لغرض "مذكرة التفاهم" الحالية فإن "حقوق الملكية الفكرية" يفهم منها بأنها تعنى منها بأنها تعنى ما جاء بالمادة (2) من "اتفاقية منظمة الملكية الفكرية العالمية الموقعة الموقعة في أستكهولم بتاريخ 14 يوليو 1967.

المادة (11)

يتم تسوية أي نزاع يمكن أن ينشأ عن تفسير أو تفعيل "مذكرة التفاهم" هذه بطريقة "ودية وعبر التفاوض بين الطرفين".

المادة (12)

بحوز تعديل "مذكرة التفاهم" هذه بناءً على الموافقة الخطية للطرفين وفي أي وقت. تسوي التعديلات طبعاً للإجراءات الواردة بالفقرة 1 من المادة (13) ب "مذكرة التفاهم الحالية".

المادة (13)

تسرى "مذكرة التفاهم" هذه اعتباراً من تاريخ استلام الإخطار الخطي النهائي الذي يسلمه كل طرف من الطرفين للطرف الآخر عن طريق الوسائل الدبلوماسية والمتعلق بإكمال الإجراءات القانونية الداخلية للطرف المرسل المطلوبة لسريان "مذكرة التفاهم".

تمدد "مذكرة التفاهم" هذه تلقائياً لمدة سنة واحدة تالية ما لم يخطر أحد الطرفين الطرف الآخر خطياً عن طريق الوسائل الدبلوماسية بنيتها في إنهاؤها وذلك قبل 6 (ستة) أشهر من تاريخ إنتهائها.

يحق لكل طرف أن ينهي "مذكرة التفاهم" هذه في أي وقت بإخطار الطرف "الأخر خطياً عن طريق الوسائل الدبلوماسية. في هذه الحالة تُلقى "مذكرة التفاهم" الحالية خلال 3 (ثلاثة) أشهر من تاريخ استلام الإخطار.

لا يؤثر الغاء "مذكرة التفاهم" الحالية على سريان صلاحيات ومدة المشاريع والأنشطة المتفق عليها بموجب " مذكرة التفاهم" وبدأ العمل فيها قبل الإلغاء.

تم التوقيع في في الخرطوم في يوم 24 ديسمبر 2017م من ثلاثة نسخ أصلية باللغات التركية والعربية والإنجليزية وجميع النسخ تعتبر أصلية وملزمة.

في حالة أي خلاف حول تفسير " مذكرة التفاهم" هذه فإن النسخة الإنجليزية هي التي تسود.

من جانب حكومة جمهورية السودان

من جانب حكومة جمهورية تركيا

د. حسن عبد القادر هلال

وزير البيئة والموارد الطبيعية والتنمية العمرانية

أحمد أرسلان

وزير النقل والشؤون البحرية والاتصالات

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SUDAN
ON COOPERATION
IN THE FIELD OF ENVIRONMENT

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Sudan hereinafter referred to as "The Parties";

Expressing their desire to strengthen the friendly relations and strategic partnership between the two countries and to develop cooperation in the field of environment,

Acknowledging the significance of sustainable development approach for the protection and improvement of environment for the well-being of the present and future generations,

Acknowledging the importance of cooperative efforts to promote and achieve the internationally agreed development goals, particularly the goals on poverty eradication, sustainable livelihoods and environmental sustainability,

Noting that such cooperation would serve to the common interests of the Parties and contribute to their economic and social development,

Have agreed as follows

Article 1

In order to reduce pollution and ensure environmental sustainability with a balanced approach on protection and use of the ecosystem, The Parties shall cooperate through

sharing of knowledge, experience, best practices and technology on the basis of equity, benefit and reciprocity.

Article 2

The Parties shall cooperate in the following subjects:

Environmental Management

- 1) Integrated waste management,
(hazardous and non-hazardous waste resulting from the industry, municipal waste, packaging waste, medical waste, agricultural waste, project design, construction and operation of waste disposal facilities),
- 2) Integrated waste water management,
- 3) Protection of marine and coastal environment from pollution,
- 4) Air quality management,
(Air pollution due to domestic heating, industry and transportation and air quality monitoring),
- 5) Long-range transboundary air pollution and dust transport,
- 6) Environmental noise management,
- 7) Climate change,
(Adaptation, mitigation, reporting, emission trading),
- 8) Green economy,
- 9) Chemicals management,
- 10) Identification of potential risks for major industrial accidents, prevention of spillage of hazardous materials and mitigating of their effects.

Clean Production and Sustainable Consumption

- 11) Recycling technologies for waste water,
- 12) Integrated pollution prevention and control, best available techniques,

Environmental Compliance Chain

- 13) Environmental impact assessment (EIA) and strategic environmental assessment,

- 14) Environmental permit and licensing procedures,
- 15) Environmental auditing,
- 16) Public participation,
- 17) Environmental monitoring and measuring methods,
(Monitoring flue gas pollutants and discharges of waste water treatment facilities),

Biodiversity and Protected Areas

- 18) Promotion of biodiversity conservation in protected areas,
- 19) Management of protected areas and development and implementation of eco-tourism activities in such areas,

Environmental Information Systems

- 20) Electronic environmental applications,
(e-EIA, e-permit / e-license, e-audit, e-qualification, waste management application and other environmental information systems),
- 21) Environmental status reports,
- 22) Developing environmental geographic information systems,

Capacity Building

- 23) Environmental education and raising public awareness,
- 24) Increasing the capacity of environmental institutions.

Article 3

The Parties shall cooperate on the subjects stated in article 2 through:

- 1) Organization of training programmes, meetings, conferences and symposia,
- 2) Organization of scientific and technical visiting programmes.
- 3) Organization of reciprocal visits of researchers, consultants, experts and members and representatives of non-governmental organizations,
- 4) Exchange of information, know-how and documents on research, development and implementation activities,

5) Project development.

Article 4

The Parties shall cooperate within the framework of the national legislation of each Party and financial resources allocated for relevant International Agreements to which they are party.

The Parties shall exchange experts in the agreed fields and the travel, food and accommodation expenses shall be covered by the sending Party.

Article 5

The Parties may invite government institutions, academic institutions, private sector and non-governmental organizations to participate in the cooperation activities within the context of this Memorandum of Understanding.

Article 6

The Parties shall assign the below-mentioned institutions as the competent authorities, for the purpose of the enforcement of this Memorandum of Understanding:

- 1) On behalf of the Government of the Republic of Turkey: Ministry of Environment and Urbanization,
- 2) On behalf of the Government of the Republic of Sudan: Ministry of Environment and Urban Planning.

Article 7

Following its entry into force, a Joint Committee shall be established by the Parties in order to ensure the efficient implementation of cooperation activities within the framework of this Memorandum of Understanding, and it shall be operated as follows:

- 1) Each Party shall designate a National Coordinator to be responsible for the management of cooperation areas enlisted herein, within 3 (three) months following the entry into force of this Memorandum of Understanding.

The National Coordinators shall be at least at the level of Head of Department.

Each Party shall notify the other regarding the name of the National Coordinator they designated.

- 2) The National Coordinators shall cooperate to draw up Joint Working Programmes in the cooperation areas enlisted in Article (2) of this Memorandum of Understanding.
- 3) The National Coordinators shall determine the dates to discuss cooperation areas, co-chair the Joint Committee Meetings that may be organized on the mutually agreed dates and monitor the implementation of the recommendations made by the Joint Committee.
- 4) The Joint Committee Meetings shall take place once a year in Turkey and Sudan alternately.

Article 8

The Parties may agree to share the results of their cooperation with the third Parties in conformity with their national legislations by mutual written consent.

Article 9

Any provision in this Memorandum of Understanding shall not be construed in a way to affect current rights and obligations of the Parties within the scope of other International Agreements to which they are parties.

Article 10

The Parties shall ensure effective protection of the intellectual property rights transferred or created within the framework of this Memorandum of Understanding in accordance with their related national legislations and International Treaties to which they are parties.

In terms of the aims of this Memorandum of Understanding, the "intellectual property" shall stand for the term which is stated in Article 2 of the "Convention Establishing the World Intellectual Property Organization", signed in Stockholm on 14th of July, 1967.

Article 11

Any dispute that may arise from interpretation or enforcement of this Memorandum of Understanding shall be resolved amicably through negotiations between the Parties.

Article 12

This Memorandum of Understanding may be amended through mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force according to the procedure stated in paragraph 1 of Article 13 of this Memorandum of Understanding.

Article 13

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the final written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels about the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of this Memorandum of Understanding.

This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of 1 (one) year and shall be automatically extended for successive periods of 1 (one) year, unless one of the Parties notifies the other in written through diplomatic channels about its intention to terminate the Memorandum of Understanding at least 6 (six) months prior to its expiration. Each Party shall be entitled to terminate this Memorandum of Understanding at any time by notifying the other Party in written through diplomatic channels. In this case, this Memorandum of Understanding shall be terminated within 3 (three) months after the date of the receipt of the notification.

The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the validity and implementation of the projects and activities agreed upon pursuant to the Memorandum of Understanding and initiated prior to the termination until their completion, unless the parties agree otherwise.

Signed in Khartoum, on December 24 2017, in 2 (two) original copies, each in Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF SUDAN**

Ahmet ARSLAN
Minister of Transportation, Maritime
Affairs and Communications

Hassan Abdulgadir HILAL
Minister of Environment, Natural Resources and
Physical Development